

Ü Z L E T I H E T I L A P

FIGYELŐ

RENDKÍVÜLI HELYZET, RENDKÍVÜLI ADÓK

800 milliárd extraprofitból

MEGÁLLAPODÁS
AZ EMBARGÓRÓL
**VEHETJÜK AZ
OROSZ OLAJT**

SZABÓ LEVENTE,
MAGYAR BANKHOLDING
**ÓVATOSABBAK
A CÉGES ÜGYFELEK**

KOVÁCS RÓBERT,
JP AUTO
**JÖN MÉG
ÁREMELKEDÉS**

22. SZÁM | 2022. JÚNIUS 2-8.

9 770013 086009 22022 Á04 895 FT

BEFAGYHAT A KONFLIKTUS

DEMKÓ ATTILA | Kijev

elfoglalására és az ukrán hatalomváltás megvalósítására Oroszország nem képes, ezek szinte biztosan lekerültek már a napirendről. Moszkva fő célja az Ukrajnától elszakadt két donbaszi állam teljes megszállása, az ő szempontjukból felszabadítása – mondta a Figyelőnek az MCC Geopolitikai Műhelyének a vezetője.

A háborús tudósításokból nehéz leszűrni, hogy mi is jelenleg a pontos harci helyzet az ukrán–orosz konfliktusban. Ön hogyan értékeli a front eseményeit?

– Az oroszok taktikát váltottak. Korábban egyszerre sok helyen támadtak, szétforgácsolták az erejüket. Az utóbbi időben azonban megfontoltan, lépésről lépésre haladnak, fókuszáltak támadnak. A Donbaszban az ukránok az orosz átcsoportosítás és taktikaváltás után nehéz helyzetbe kerültek. Moszkva letett az átkaroló hadműveletekről, a nagy katlanok építéséről, inkább a több kisebb katlan létrehozásának a módszerét választotta. Ez sikeresnek tűnik – most nagyobbak az ukrán veszteségek, és az ellenfél akár jelentősebb erőket is bekeríthet.

– Az orosz „lassítás” azt is jelenti, hogy a harcok elhúzódására kell számítanunk?

– Ez az eredeti moszkvai várakozásokkal ellentétben már semmiképpen sem lesz gyorsan lezajló fegyveres konfliktus. Az oroszok akkor fejeznék be a háborút, ha elérnék minimális céljaikat, legalább a Donbasz határáig. Ettől azonban még igen messze vagyunk. Az ukránok pedig akkor hagynának fel a harccal, ha a haderejük teljesen megroppanna. Itt sem tartunk.

– Az ukránokhoz viszont folyamatosan érkeznek a fegyverszállományok. Az elhúzódó csatározások azt is jelenthetik, hogy északkeleti szomszédunk hadserege a nyugati segítségnek köszönhetően megerősödik?

– Ukrajna kétségkívül sok segítséget kap nyugatról, de a veszteségei vélhetőleg felülmúlják a harceszközökkel való támogatást. Nem reális helyzetértékelés tehát, hogy az ukrán hadsereg erősödik. Nagyon sok időnek, hónapoknak kell eltelnie ahhoz, hogy a fegyverszállítás – még a jelenlegi lassú orosz offenzíva közepette is – eredményes legyen. Ezeket a fegyvereket ugyanis kezelni is tudni kellene, s az ukrán katonák kiképzése idő-

igényes folyamat. Az oroszok minimális célja a Donyec-medence teljes területének elérése; ha ez megvan, ők kerülnek előnybe. Ezután az ukránoknak ellentámadást kellene indítaniuk, és a támadás mindig nehezebb, mint a védekezés. Nagy benne a kockázat: sok áldozattal és technikai veszteséggel járhat.

– Ezek szerint az ukránok – szemben a nyugati sajtó sugalmazásával – nincsenek jó helyzetben?

– Elkövettek egy nagy hibát azzal, hogy nem vonultak vissza a frontvonal legkitettebb pozícióiból. A visszavonulás min-

UKRÁN KATONÁK ÚTBAN A FRONTVONALRA, DONBASZBAN.
AZ OROSZOK TAKTIKÁKÁT VÁLTOTTÁK, AZ ÁTKAROLÓ
HADMŰVELET HELYETT KISEBB KATLANOKBA PRÓBÁLJÁK
ZÁRNI AZ UKRÁNOKAT

den nappal nehezebbé válik. Bár több félig kész bekerítésből a katonákat még ki lehetne vonni, de a haditechnikával már nem ez a helyzet. Főleg úgy, hogy sok helyen már hidak sincsenek, mert azokat az oroszok felrobbantották. Amennyiben az orosz haderő teljesen bezárja a katlanokat, az ukrán sereg évek óta a frontvonalban állomásozó, jól kiképzett, nagy harci tapasztalatokkal felvértezett katonák ezreit veszítheti el. Ez súlyos veszteség lenne Kijevnek.

– *A donbaszi területek teljes elfoglalása maradt az oroszok legfőbb célja?*

– Kijev elfoglalására és az ukrán hatalomváltás megvalósítására Oroszország nem képes, ezek szinte biztosan lekerültek már a napirendről. Igen, Moszkva fő célja az Ukrajnától elszakadt két állam teljes megszállása, az ő szempontjukból felszabadítása. Azt sem lehet kizárni, hogy ha ez sikerül, akkor Odessza és Mikolajiv elfoglalása újra cél lehet, hiszen Ukrajna fekete-tengeri partszakaszának a megszállása stratégiaileg változatlanul fontos lenne a Kreml számára. Így ugyanis a Dnyeszter-mellékkel is meg lehetne teremteni az összeköttetést. Viszont ehhez egy stabilizált, az ukrán haderőtől „megtisztított” donbaszi hátországra, valamint egy olyan frontvonalra lenne szükségük az oroszoknak Zaporizzsánál is, amelyet meg tudnak védeni az ukrán ellentámadásoktól. Odessza elfoglalása tehát nem a következő hónapok célja lesz.

– *Mennyire valós forgatókönyv, hogy „befagy” ez a konfliktus?*

– Ha beáll egy katonai egyensúly, erre van esély. 2014, a Krím félsziget orosz

annektálása és a donbaszi háború kirobbanása óta már eleve volt egy befagyott konfliktus ez év február 24-ig, az offenzíva kezdetéig. Az egyértelmű, hogy az ukránok nem fognak rábólintani az új status quóra, nekik csak a támadás előtti helyzet lenne elfogadható. A háború viszont új, Kijev számára elfogadhatatlan határok mentén fog megdermedni. Ezután egy sokéves, kis intenzitású harci cselekményekkel, határ menti villongásokkal tarkított időszak következhet.

– *Mindeközben a NATO bővítése is napirenden van. Svédország és Finnország gyorsan tud-e majd csatlakozni az észak-atlanti katonai szövetséghez? Törökország képes lassítani a folyamatot?*

– A két északi állam belépése nagy pozitívum lenne a NATO számára, egyértelműen erősödne ezekkel az országokkal. Stockholmnak és Helsinkinek erős hadse-

rege, valamint fejlett hadiipara van. Geopolitikai értelemben is jól jönne a csatlakozás, hiszen Norvégia és a balti államok között egy „rés” van, amelyet a szárazföldön Finnország, a tengeren pedig Svédország zárna be. Az ottani legnagyobb sziget, a Svédországhoz tartozó Gotland gyakorlatilag a Balti-tenger ura. Az oroszok mozgási lehetőségei így jelentősen leszűkülnének ezen a területen. Hogy Törökország meg akarja-e akadályozni a csatlakozást? Persze a saját érdekei mentén politizál, mindent maximálisan ki akar hozni ebből a helyzetből. Vannak politikai és katonai követelése az amerikaiakkal, de a svédekkel és a finnekkel szemben is. Stockholm és Helsinki ugyanis bizonyos kurd szervezetek támogatójaként lép fel, ezek viszont Ankara szerint terrorista csoportok. A törökök tehát a vétó belengetésével emelték a tétet, de úgy látom, hogy az engedményekért cserébe végül nem akadályozzák majd a két állam NATO-tagságának az elnyerését. A vétó olyan szintű érdeksérellemmel járna az Egyesült Államok és a jelöltek, sőt a szövetség egésze számára – a belépést a többi tagállam támogatja –, hogy a törökök végül nem fogják megkockáztatni azt. De valamit kapniuk kell.

– *Az orosz–ukrán háborúra fókuszálva sokszor megfeledekezünk Kínáról. Nem úgy tűnik, mintha olyan nagy hévvel támogatná Oroszországot.*

– Lehet, hogy a kommunikációjuk visszafogott, de Peking szoros szövetségese Moszkvának ebben a konfliktusban. Az orosz és a kínai légierő épp a napokban – az amerikai elnököt nemrég vendégül

FOTÓK: GETTY IMAGES

JAPÁN – AMERIKAI CSÚCSTALKOZÓ TOKIÓBAN. JOE BIDEN NEM KERTELT, TAJVANT AKÁR FEGYVERREL IS MEGVÉDIK KÍNÁVAL SZEMBEN

látó Japánnak üzenve – hajtott végre demonstratív célú közös hadgyakorlatot. Az eurázsiai és a távol-keleti nagyhatalom együttműködése erős. A legfontosabb fórumokon Kína kiáll Oroszország mellett, a kínai társadalom pedig oroszpárti.

– *Joe Biden épp Japánból üzent Pekingnek: Tajvan megszállása esetén az Egyesült Államok katonailag is kész lenne beavatkozni.*

– Kétségtelen, hogy a Kreml számára a háború eddig nem váltotta be azokat a reményeket, amelyekkel felvértezve még februárban megkezdte a támadást. Moszkva, még ha eléri is az immár visszafogottabb céljait Ukrajnában, sokkal többet veszíthet politikailag és gazdaságilag is. Ez intő jel a kínaiak számára; nekik mindenképp inkább riasztóan alakulnak az események, mintsem bátorítóan hatnának rájuk.

Azt is láthatják, hogy az övékéhez hasonlóan a szovjet haditechnikára épült orosz hadsereg milyen gondokkal néz szembe. És azt se felejtjük el: északkeleti szomszédunknál Tajvan hadászati szempontból sok tekintetben jóval nehezebb célpont. A lakossága és a területe jóval kisebb Ukrajnáénál, viszont egy magas hegyekkel tarkított, kevés partraszállásra alkalmas partszakasszal ellátott szigetről van szó.

Az is teljesen egyértelmű, hogy miközben az ukránoknak közvetlen katonai tá-

mogatóst nem nyújt a Nyugat, Tajvannal kapcsolatban Washington emelte a tétet. Kínának egyáltalán nem lenne mindegy, hogy csak a tajvani hadsereggel kellene-e szembenéznie egy támadás esetén, vagy az USA haderejével is. Szintén tény, hogy az Egyesült Államok flottája még mindig a legerősebb a világon.

Igaz, olyan sajtóértesülések is megjelentek, hogy a kínai hajóhad számszerűsítve ma már nagyobb, mint az amerikai, de ez – amennyiben egyáltalán igazak e hírek – még nem jelenti azt, hogy erő tekintetében is megelőzték volna az USA-t. Ettől messze vannak. Összegzésképpen elmondható: Peking esélyei az utóbbi hónapokban inkább romlottak Tajvan relációjában. Ha Oroszország Ukrajna elleni attackjával egy időben megtámadta volna a szigetet, talán még lett is volna esélye elfoglalni azt. Ez egy a Nyugatot bénító lélektani pillanat lehetett volna, de ez a stratégiai esélyük elúszott.

– *Az interjúnk idején még teljesen bizonytalan, hogy egyáltalán napirendre kerül-e Brüsszelben, az Európai Tanács ülésén a Moszkva elleni hatodik embargós csomag. A legfrissebb büntetőintézkedések az orosz olaj importjának a leállításáról szólnak. Ön mire számít?*

– A szankciók akkor érnek valamit, ha a célzott országot sokkal jobban büntetik, mint azokat, amelyek az embargót életbe léptetik. Ez az uniós olaj-, illetve a lebegtetett gázembargó kapcsán egyáltalán nem biztos, hogy így lenne. Abból

a szempontból érdemes megvizsgálni a helyzetet, hogy milyen helyzetben van az orosz energiaszektor, az ország képes-e az önellátásra, valamint rövid és középtávon mennyire is van szüksége az európai relációjú olajexport bevételeire. Oroszország akár éveket ki tud húzni akkor is, ha az EU életbe lépteti ezt a szankciós csomagot. Viszont Európának – főleg térségünknek, különösen Magyarországnak, Szlovákiának és Csehországnak – ez a lépés nagyon komoly nehézségeket okozna. Az unióknak szuverén tagállamai vannak. Litvánia például már lépett, levált az orosz olajszállításról, tehát az egyes tagok önálló döntése is lehetne, hogy leállítják-e ezt az importot. Hazánk szempontjai elég világosak, a magyar vezetés egyértelműen megindokolta, miért nem kívánja támogatni a csövön érkező nyersanyag embargóját. Az energiaipari infrastruktúránk adott, olajbehozatalunk fő eleme az Oroszországból induló, Ukrajnán áthaladó Barátság kőolajvezeték. Az ezen érkező nyersanyagot jelenleg nem tudja teljesen kiváltani az Adria-vezeték vagy a vasúti szállítás. Emellett a százalombattai olajfinomító az orosz „fekete aranyra” optimalizált. Az európai politikának ebben a kérdéskörben is a hideg realitásokon kellene alapulnia, ezt a többi EU-s tagállamnak is meg kellene értenie, el kellene fogadnia.

PINDROCH TAMÁS